

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro 25.

§A Magyar Kurir 25-dik darabjához.

Magyar Ország.

Pestről, Szerdán, Böjt-más-Hava 20-dik napján 1816.

Budán Ó Császári Királyi Fő Hercegségének az Ország Nádor Ispányának neve napját a Fő Rendek azzal tisztelték meg, hogy József napján estve Nagy Meltós. Gróf *Brunsvik József Ó Excellentiá*nál fényes ünneplést tartottak, mellyen mind a két nemem lévő Meltóságok a Magyar Országi külömbkülömbfele Nemzetek' öltözeteikben jelentek meg.

Leírása egy nem régiben tökéletesített kis Machinának.

Ennek használása által a legkönnyebb módon lehet a setét éjtzaka közepőn is tsupán tsak egy sínórnak megrántásával gyertyát gyújtani: Ugyan is ezen machinában lévő két edény közé meggyúlható levegő (Hidrogene) vagyon rekesztve; melly fellyülről tiszta víz, alolrol pedig nagyobb részt Salitrom Savany közt áll, ezen elemés kis Machinának talpán egy rekesztskében vagyon alkalmaztatva egy Electrophorum, melly a sínór megrántásakor a maga láthatatlan szikrát két réz veszőkenn fel adván a henn lévő levegőnek kibotsátott kitsiny részét egy rövid láng sugárra változtattya, és ez által egy oda alkalmaztatott gyertyát tüstént meggyújt. — Ez a Tálmány oly nagy kedvességet nyert mindenek előtt, hogy már ma Európának minden helyin, valamint itt Bétsben is felelte sok házaknál bé vagyon véve. Az oka ezen hamar lett nagy el terjedésnek az, hogy erre a tzelra illy tökéletes eszköz fel nem találtathatott volt még eddig. Ugyan is az éjtzakának idejénn gyakorta meg tör-

ténni szokott lárma kiáltások, vagy már hirtelen való változásnak idején, mikor az álomból esett fel rettenést a szobában lévő setéttség a legnagyobb mértékben szokta nevelni, akkor ezen kis Machina megbetsülhetetlen szolgálatot téssen, a Házi gazda illyenkor fel serkenvén az említett sínórt megrántya és attól a szempillantattól fogva a Szobában gyertya ég. El kerülődik ez által az eddig szokásban volt éjzeli, méts vagy gyertyaégetés, melly sok szerentsétlén eseteket okozott — A leg nagyobb oka pedig, hogy illy nagyon elterjedett az, hogy azon summátska pénz, mellyet lassauként tsak nem minden ember ki szokott adni a közönséges tűz ütő számsokra, végtére annyira mégyen szinte, mint a mennyivel egy illy hasznos Machinát lehet szerezni, 's még is ez gyermekeire, sőt ha jól gondját viselik az Unokákra is által marad.

Mikor a gyúladó levegő a hoszszas használás után fogyni kezd, ollyaukor egy néhány darabotska borsó szem nagyságú elegyített tzink vettetik a Savanyba, és ez által minden költség nélkül újjra más levegő fejtődik ki. A mi illeti ennek a Machinának megszerzését abban egy igen nagy akadály az, hogy jó kelete lévén ezen Tálmánynak, sok olyan Mechanicusok is készítik, a kik elégséges chemiaitodománnyal nem bírván a Savany megválasztásában és egyebekben is hibákat ejtenek, mellyek egy darab ideig való használatás után kitézenek.

Az egész alkotmány akkora, mint a millyen közönségesen szokott lenni egy Asztali óra, és olly tsinos, hogy a szép szobáknak is díszekre szolgál.

Új földrengés Portugalliában.

A. *Londoni* újságlevelek szerint e'következendőt írják Februárius' 2-dik napján *Lissabonból*: „Ma éjfélutáni 1 óra előtt mint egy 5 minutummal vettem észre az itt történt Földindulás alkalmatosságával azt, hogy az ágyam egy vagy talám másfél minutomokig mozgásban volt, azután kezdett ezen megrázkodtatás nevedkedni 's úgy tettett, mintha az egész mozgás egy más útát vett volna magának; míg egyszerre egészen megszünt. Leirhatatlan azon megrémülés, melly engemet akkor el fogott volt, tudván ezen változásnak valóságos okát. A' ház' lakosai mind talpra ugrottak és minden ember gyertyáért kiáltott. En az ablakomat fel nyitottam. A' Levegő terhes volt és egy sűrű köd lepte el a' Várost, a' tavul lévő lámpásokat csakugyan megtudtam más tárgyaktól különböztetni. Hirtelen világos lett és egy jeleségét lehetett észre venni, melly úgy tettett, mintha a' földre leereszkednék, de csak hamar egészen el tűnt, és a' legnagyobb setéttség lett. Az én szobámban lévő Thermometrum 60 Pharenh. állott. Ekkor minden eltsendesedett egészen a' reggeli 7 óráig a' mikor egy újabb megrázkodtatás kezdődött el. Ettől a' szempillantattól fogva héborúlt az ég és a' békövetkezett éjtzakán egy sebes zápor eső volt. — A' Portugallusok annyira megréttentek, hogy kiki el hagyván lakóhelyét, az uttzákra szaladott ki, minden ember féltette a' Házát az özszeromlástól. Míg ezen föld mozgás tartott tsoportonként repdesek szerte széllyel a' levegőben minden féle madarak, mellyek a' mint akkor tettett siránkozva kiáltoztak. Egy tengeri Tiszt, a' ki véllem egy házban lakik azt beszéli, hogy azon föld indulások közt, a' mellyeket ő Palermóban ért, egy sem volt olyan nagy, mint ez. Sok előkelő Familiák hajókra ültek.

A' de Rocco nevű nagy Piatz tele volt az oda szaladott Lakosokkól, sokan volta-

nak olyanak, kik mezitelen, vagy csak félig voltak felöltözve 's a' t. — Egy szerentsetlen a' nagy megrettenés miatt az uttzán megholt. A' Tagus (Tajó) vizének tulsó partján ezt a' változást érzették. Az utolsó sebes mozduláskor valamelly siket mormolás hallatott, melly a' messze lévő kotsi dörgéséhez hasonlított.

L o m b a r d i a.

Császár ő Felsége Mártz. 11-dik napján megérkezett Bergamóba, 's a' következő napon dél után Császárné ő Felsége is szerentséltette azt a' maga megérkezésével. A' Terzi palotájánál, melybe ő Felségek beszállani méltóztattak, egy triumphalis kapú vala az ő Felségek' fogadtatására felállítatva. A' város' főbb lakosai eleibe menvén ő Felségeknek, a' városba való bėjövetelben kísérfői voltak ő Felségeknek, a' minden felől nagy sokasággal özsze gyülekezett 's örvendező népnek sorai között. A' fő tisztviselői karok a' palota' szalájában tették - meg a' magok tiszteletjeket, a' hova előre özsze gyülekeztek vala. Három napot töltöttek a' Felségek Bergamóban, a' melly időnek nagyobb részét a' város minden féle, közönséges és magános, kereskedésbeli 's egyéb intézeteinek megszemlélésére, és számos audienztiaadásokra méltóztatott kegyesen fordítanió F.ge. Mártz. 12-ik és 13-ik napjain estve, gazdagon megvilágosított a' város.

Mártzius' 15-dikén délelőtt *Bresciába* érkeztek, elébb Felséges Urunk 's kevéssel azután Felséges Aszszonyunk is, a' hol hasonló nagy tisztelettel és örvendezéssel fogadtattak.

Eladó Könyvek 's egyéb Tudósítások a' Mezei Gazdákhöz.

Pesten, Eggenberger, Kilian és Kiss István könyvárosokuál, és én nállam is magamnál (még most — in der neuen Stadt, in der drey Rappengasse, — másképp zwey Adlergasse, Nro. 236. in Pest) talál-

tatnak e' következendő kész könyvek, az itt előadott áron: —

1. A' Szoptató vagy Emlősállatok' Természethistoriája I. Darabban 6 for. 30 kr.

2. Az Emlősállatok' képei 49 Tablán: —

Természeti színekkel színelve (illuminálva) 14 — 42 —

Feketén 9 — 48 —

3. Pallérozott Mezei Gazdaság I. Darab 6 — „ —

II. Darab 5 — „ —

III. Darab 6 — „ —

4. Lótenyésztés magánosan, bekötve „ — 45 —

5. Szarvasmarha-tenyésztés, ugyanúgy 2 — „ —

6. Juhtenyésztés ugyanúgy 2 — 24 —

7. Házi Majorság ugyanúgy „ — 45 —

8. Mehtenyésztés I — 24 —

Ez az öt utolsó a' Pall. Mezei Gazdaság harmadik Darabját teszi, és csak azoknak a' kedvéért adódik külön is, a' kik az egész munkát megszerezni nem kívánják.

9. Nemzeti - Gazda, utolsó fél esztendei, 1814. 5 — „ —

Ugyanaz. első fél esztendei, 1815. 5 — „ —

Ugyanaz, utolsó fél esztendei, 1815. 5 — „ —

10. Baromorkönyv, bekötve 2 — 24 — kötetlen 2 — „ —

11. Magyar Mathesis, I. Darab 5 — „ — II. Darab 5 — „ —

12. Pestis ellen Óltalom 15 — „ —

13. Hollandiai Magyar Biblia, finom papírosan, Mappákkal és Homloktáblákkal egygyütt 8 — „ —

Ugyanaz, jóféle hollandiai papírosan 6 — „ —

14. Hollandiában nyomtatott Magyar 'Soltár igen szép kis formában „ — 30 —

A' Könyvárosok, vagy más akarki, ba én töllem magamtól, akarmelyik felől —

Vesznek kész pénzben	Kapnak ráadást	Vesznek esztendei jó hitelle	Kapnak ráadást
5-öt	1-et	—	—
10-et	3-at	10-et	1-et
20-at	7-et	20-at	3-at
30-at	11-et	30-at	5-öt
40-t	16-ot	40-t	7-et
50-t	21-et	50-t	10-et
60-t	25-öt	60-t	13-at
70-t	30-at	70-t	17-et
80-t	36-ot	80-t	22-öt
90-t	43-at	90-t	28-at
100-at	50-t	100-at	33-at

Uganez úttal, minden Jóakaróimnak 's Barátimnak, általjában pedig a' Mezei-gazdaság' hív Baráttjainak jelentem, hogy a' *Nemzeti-Gazdaság*, bár egy ideig környadozott, de meg, még nem halt; és mihelyt a' hazabeli legfőbb Postahivatallal a' széjjel küldözés eránt haszonnal értekezhetem, mely minden órán megeshetik, a' Nemzeti-Gazda felől utolsó Tudósításomat, a' dolog' kimenetele szerént, megteszem: egész buzgósággal azon törekedvén, hogy Ö Felsege' ebbéli Atyai kegyelmének tovább is hasznát vehessük. Csak még egy-néhány - napi békességes várakozás! — mikor osztán a' kétszéges delfusi beszédet, melyre ekkorig a' viszontagságos környüllás kényszerített, érthető nyilvánosság he-szédre fordíthatom. A' hazabeli akarmifé-le gazdasági Tudósításoknak fojtatását pedig Levelező Jóakaróimtól 's Gazda-sorsosimtól ezután is kikérem és bőven elvárom.

Mindeneknek, a' kik a' múlt utóbbi hónapokban betses Levelekre méltóztattak, 's némellyek váratlan is pénzét küldöttek, nem csak fogok felelni, hanem kívánt szükségüket, kivált' a' hibázó árkusokra nézve, jöllehet nem tartoznám; örömmel fogom pótolni, és csak e' végre egynéhány teljes Exemplárt széjjel osztatok. — Írtam Pesten, Mártziusban, 1816.

K. Sz. Pethe Erentz.